

Sygn. akt: I C 793/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alina Kowalewska
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Elwira Stopińska

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2021 r. w Giżycku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko C. K.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego C. K. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 2.155,17 (dwa tysiące sto pięćdziesiąt pięć złotych 17/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3.10.2020 r. do dnia zapłaty.
2. Umarza postępowanie co do kwoty 1.804,00 (jeden tysiąc osiemset cztery 00/100) złotych.
3. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
4. Nie obciąża pozwanego kosztami procesu.

SSR Alina Kowalewska

Sygn. akt I C 793/20

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. w pozwie z dnia 29 października 2020 r. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego C. K. kwoty 4.563,17 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 3 października 2020 roku do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanego kosztów procesu. Powód oparł roszczenie na zawartej z pozwanym w dniu 21 stycznia 2019 roku umowie pożyczki nr (...) oraz podpisanym przez pozwanego wekslu, zgodnie, z którym pozwany zobowiązał się do zapłaty do dnia 2 października 2020 r. kwoty 4.663,17 złotych. W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwany poprzez podpisanie weksla, zobowiązał się do zapłaty kwoty wskazanej w wekslu, stąd też powód wezwał pozwanego do wykupu weksla, a po bezskutecznym upływie określonego terminu, skierował niniejszy pozew. Nadto powód podał, że pozwany, podpisując kalendarz spłaty rat znał doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty pożyczki.

Pozwany C. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany potwierdził, iż zawarł powodem przedmiotową umowę pożyczki, w jego ocenie jednak spłacił pożyczkę w całości. Pozwany przyznał, że z uwagi na stan zdrowia nie mógł przez pewien okres spłacać rat pożyczki. Jednocześnie wskazał, że w placówce pożyczkodawcy uzyskał informacje, iż powinien dalej spłacać pożyczkę zgodnie z umową - dlatego nie rozumie dlaczego sprawa trafiła do sądu.

Pismem z dnia 25 maja 2021 r. powód cofnął powództwo wraz z zrzeczeniem się roszczenia w części tj. co do kwoty 1.804 zł z uwagi na wpłaty dokonane przez pozwanego na poczet zadłużenia, po wytoczeniu powództwa.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2021 r. tut. sąd oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 21 stycznia 2019 roku C. K. zawarł z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w B. umowę pożyczki nr (...). Całkowita kwota do spłaty z tytułu pożyczki wynosiła 8.996,00 zł.

(dowód: deklaracja wekslowa wystawcy weksla - k. 6, karta klienta wraz z zestawieniem spłat –k.55-56)

Na zabezpieczenie zwrotu udzielonej pożyczki objętej umową z dnia 21 stycznia 2019 roku nr (...) oraz wykonania innych zobowiązań wynikających z tej umowy pozwany C. K. przekazał do dyspozycji powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. weksel in blanco. Pozwany upoważnił powoda do wypełnienia weksla, a w szczególności wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu, łącznie z kosztami sądowymi. Warunkiem uprawniającym pożyczkodawcę do wypełnienia weksla było m.in. opóźnienie w płatności kwoty równej jeden racie pożyczki, przekraczające 30 dni.

(dowód: deklaracja wekslowa wystawcy weksla- k. 6)

Dnia 3 września 2020 roku powód złożył na piśmie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki nr (...) z zachowaniem terminu trzydziestu dni wypowiedzenia, wzywając pozwanego do zapłaty kwoty 4.663,17 złotych. Jednocześnie powód poinformował pozwanego, że wystawiony weksel in blanco został wypełniony i w przypadku braku zapłaty zobowiązania w ciągu 30 dni sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 3 września 2020 r.- k. 5)

Powód wypełnił weksel in blanco podpisany przez pozwanego C. K., na kwotę 4.663,17 zł, oznaczając termin płatności na dzień 2 października 2020 roku. Pozwany wpłacił na rzecz powoda kwotę 100 zł.

(dowód: weksel własny - k. 4, karta klienta wraz z zestawieniem spłat –k.55-56)

Pozwany tytułem zwrotu pożyczki nr (...) dokonał wpłat na rzecz powoda w łącznej kwocie 6.853 zł, z czego kwota 2.408 zł została spłacona po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie.

(dowód: potwierdzenia wpłat – k. 44-47, karta klienta wraz z zestawieniem spłat –k.55-56, potwierdzenia wpłat – k. 83-84)

C. K. prowadzi gospodarstwo domowe wraz z żoną. Pozwany co miesiąc pokrywa koszt zakupu leków, opłatę za mieszkanie, rachunki za media (około 1.185 zł miesięcznie) a także spłaca kredyty, których miesięczne raty wynoszą łącznie 2.000 zł. Pozwany w listopadzie 2020 r. przeszedł udar mózgu, posiada znaczny stopień niepełnosprawności.

(dowód: karta informacyjna - k. 65-65v, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności -k. 80, karta informacyjna - k. 81, karta informacyjna - k. 82)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty przedłożone w toku niniejszego postępowania. W pierwszej kolejności należało zwrócić uwagę, iż powód dochodził swoich roszczeń na podstawie wypełnionego weksla własnego in blanco. Bezspornym w niniejszej sprawie był fakt, iż weksel ten miał charakter gwarancyjny, zabezpieczał bowiem roszczenie wynikające z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 21 stycznia 2019 roku. Jednocześnie należy wskazać, że szczególny charakter zobowiązania wekslowego przejawia się w tym, iż ma ono charakter samodzielny i abstrakcyjny, a zatem niezależny od przyczyny i podstawy prawnej, które spowodowały jego zaciągnięcie. Samodzielność tego zobowiązania przejawia się w tym, iż wierzyciel może na podstawie samego weksla domagać się od dłużnika zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. Posiadacz weksla nie musi przy tym wykazywać ani podstawy gospodarczej zobowiązania, ani tego, że w ogóle istniała.

W przedmiotowej sprawie odnośnie zarzutów przysługujących dłużnikom wekslowym zastosowanie znajduje art. 10 prawa wekslowego, zgodnie z którym, jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten odnosi się wprost do weksli trasowanych, jednak na podstawie art. 103 prawa wekslowego ma on również zastosowanie do weksli własnych, a taki właśnie jest podstawą dochodzonego przez powoda roszczenia.

W ocenie sądu nie było podstaw, aby kwestionować formalną poprawność wypełnienia weksla in blanco. Przedłożony w niniejszej sprawie przez powoda wypełniony weksel in blanco, wystawiony w dniu 21 stycznia 2019 roku w B. na kwotę 4,663,17 zł spełniał wszelkie wymogi formalne wynikające z prawa wekslowego. Był to przy tym dowód wystarczający do dochodzenia powództwa, bez konieczności powoływania się na dalsze dokumenty, które uzasadniałyby jego wystawienie.

Mając jednakże na uwadze, że powód był remitentem weksla, pozwany mógł skutecznie kwestionować zobowiązanie wekslowe, odwołując się do stosunku cywilnego, będącego podstawą jego wystawienia tj. umowy pożyczki nr (...) z dnia 21 stycznia 2019 roku. Podniesienie przez pozwanego zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego przeniosło spór z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednak w takiej sytuacji, to właśnie pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie strony powodowej z tego stosunku nie istnieje (vide wyrok Sadu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005r., V CK 780/04). W sprawie niniejszej to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania okoliczności, które niweczyć mogą roszczenie powoda oparte na zobowiązaniu wekslowym. Jak wynika z ww. przepisów prawa wekslowego, ciężar wykazania braku podstaw do wypełnienia przez powoda weksla in blanco spoczywał na pozwanym. W ocenie sądu pozwany obowiązkowi temu nie sprostał, albowiem nie przedstawił żadnych dowodów mogących poddawać w wątpliwość istnienie stosunku zobowiązaniowego, który stał się podstawą wypełnienia weksla.

W niniejszej sprawie zobowiązanie wekslowe wynikało z łączącej strony umowy pożyczki regulowanej przepisami kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W odniesieniu do umowy pożyczki z udziałem konsumenta jako pożyczkobiorcy dodatkowe regulacje dotyczące tego stosunku prawnego przewiduje ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Zauważyć należy, że pozwany nie kwestionował faktu zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki z powodem podnosił jedynie, iż przedmiotowa pożyczka została przez niego spłacona w całości. Odnosząc się do zasadności podniesionego przez pozwanego zarzutu dotyczącego wysokości dochodzonego roszczenia wynikającego z umowy pożyczki na skutek dokonywanych wpłat - sąd uznał, że nie zasługuje on na uwzględnienie. Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że do dnia wytoczenia powództwa - pozwany dokonał wpłat na rzecz powoda w łącznej kwocie 4.445,00 zł i zostało to uwzględnione przez powoda przy wysokości dochodzonego roszczenia. W zakresie pozostałej kwoty 1.804 zł, uiszczonej przez pozwanego na poczet spłaty pożyczki po wniesieniu pozwu, powód cofnął powództwo wraz zrzeczeniem się roszczenia w tej części. Ponadto w dniu 24 czerwca 2021 r. oraz 12 lipca 2021 r. pozwany dokonał także dwóch wpłat po 302 zł tytułem spłaty przedmiotowej pożyczki - tym zakresie powództwo nie zostało cofnięte.

przez powoda. Z uwagi na to, że powód domagał się zasądzenia kwoty 4.563,17 (kwota ta obejmowała zadłużenie z tytułu pożyczki oraz odsetki w wysokości 12,17 zł) po odjęciu kwot rat spłaconych przez pozwanego po wytoczeniu powództwa tj. 1.804 zł oraz 604 zł do zasądzenia pozostała 2.155,17 zł. Pozwany opierał linię obrony na twierdzeniu, iż zwrócił powodowi pieniądze będące przedmiotem pożyczki, wobec czego zgodnie z treścią art. 6 k.c. to na nim, spoczywał ciężar dowodu wykonania zobowiązania. Z dowodów przedłożonych przez obie strony wynika, że sporna pożyczka została tylko częściowo.

Z omówionych wyżej powodów sąd uznał roszczenie powoda za uzasadnione, o czym orzekł w pkt 1. sentencji.

W pkt 2 wyroku Sąd umorzył postępowanie w zakresie kwoty 1.804,00 zł na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. - wobec cofnięcia pozwu co do tej części, z uwagi na wpłaty tytułem spłaty pożyczki dokonane przez pozwanego po wytoczeniu powództwa.

W ocenie sądu roszczenie o zapłatę odsetek umownych za opóźnienie od kwoty dochodzonej na podstawie weksła jest niedopuszczalne, gdyż zgodnie z art. 48 ust 2 prawa wekslowego, posiadacz weksła może żądać od zobowiązanego zwrotnie: odsetek od wysokości szesnaście od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności. Żądanie zasądzenia odsetek w wysokości przewyższającej odsetki ustawowe za opóźnienie, jako niedopuszczalne podlegało oddaleniu. Z uwagi na wpłaty dokonane przez pozwanego w toku procesu w dniach 24 czerwca 2021 r oraz 12 lipca 2021 r. na łączną kwotę 604 zł i brak cofnięcia pozwu przez powoda w tym zakresie - żądanie dotyczące zasądzenia powyższej kwoty również podlegało oddaleniu, jako bezzasadne.

O nieobciążaniu pozwanego zwrotem kosztów procesu, sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Art. 102 k.p.c. znajduje zastosowanie „w wypadkach szczególnie uzasadnionych”, które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony, powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współzycia społecznego (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r. sygn. akt V Cz 26/12). Pozwany znajduje się w bardzo trudnej sytuacji majątkowej. Jest on osobą schorowaną i niepełnosprawną w stopniu znacznym. Pozwany nie posiada także oszczędności czy też wierzytelności, spłaca zaś liczne zobowiązania kredytowe oraz ponosi koszty leczenia związane z przebyłym udarem mózgu. Mając na względzie powyższe, obarczenie pozwanego kosztami byłoby niesłuszne, gdyż ich zasądzenie mogłoby wpłynąć negatywnie na i tak jego niezwykle ciężką sytuację finansową.

SSR Alina Kowalewska